

SOCIAL STRUCTURE OF INDIAN SOCIETY-I

Time Allowed : 3Hrs.

Maximum Marks : 100

Note : The candidates are required to attempt ONE question each from Sections A, B, C and D carrying 15 marks each and the entire Section E consisting of 10 short answer type questions carrying 4 marks each.

(SECTION-A)

1. Define social stratification. Illustrate the forms of social stratification. (15)
2. What is class according to Max Weber ? According to him how society is stratified ? (15)

(SECTION-B)

3. Define caste system. Illustrate its feature. (15)
4. Define class system. What is relevancy between caste and class ? Distinguish both concept from each other. (15)

(SECTION-C)

5. Define family. Illustrate the types of family. (15)
6. What is gender discrimination ? Illustrate its social cause and social effect. (15)

(SECTION-D)

7. What is rural society ? Illustrate the relevancy and difference between rural and urban society. (15)
8. Define Tribal society. Illustrate the structure of tribal society. (15)

(SECTION-E)

9. Explain the following in short :
 - (a) Differentiation + hierarchy.
 - (b) What is the principle of stratification of Davis and Moore ?
 - (c) What is class according to Karl Marx ?
 - (d) Joint Family.
 - (e) Pratiloma Marriage.
 - (f) Gender discrimination.
 - (g) Exogamy Marriage.
 - (h) Feature of Tribal feature.
 - (i) Urbanization
 - (j) Urbanization and caste system.

(10×4=40)

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

Time Allowed : 3Hrs.

Maximum Marks : 100

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਬ ਅਤੇ ਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਹ ਦੇ ਸਾਰੇ 10 ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।

(ਭਾਗ-ਓ)

1. ਸਮਾਜਿਕ ਸਤਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਸਮਾਜਿਕ ਸਤਰੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। (15)

2. ਮੈਕਸ ਵੈਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਗ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਰੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? (15)
(ਭਾਗ-ਅ)
3. ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉ। (15)
4. ਵਰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਵਰਗ ਅਤੇ ਜਾਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੰਬੰਧਕਤਾ ਹੈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦਾ ਨਿਖੇੜਾ ਕਰੋ। (15)
(ਭਾਗ-ਬ)
5. ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਉੱਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉ। (15)
6. ਲਿੰਗ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। (15)
(ਭਾਗ-ਸ)
7. ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਕੀ ਹੈ? ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੰਬੰਧਕਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? (15)
8. ਕਬਾਇਲੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਕਬਾਇਲੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। (15)
(ਭਾਗ-ਹ)
9. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਉ:
- (ੳ) ਵਿਭੇਦੀਕਰਨ + ਕ੍ਰਮਬੱਧਤਾ।
 - (ਅ) ਡੇਵਿਸ ਅਤੇ ਮੂਰ ਨੇ ਸਤਰੀਕਰਨ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ।
 - (ੲ) ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਗ ਕੀ ਹੈ?
 - (ਸ) ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ।
 - (ਹ) ਪ੍ਰਤੀਲੇਖ ਵਿਆਹ।
 - (ਕ) ਲਿੰਗ ਵਿਤਕਰਾ।
 - (ਖ) ਬਾਹਰ ਵਿਆਹ।
 - (ਗ) ਕਬਾਇਲੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।
 - (ਘ) ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ।
 - (ਙ) ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਵਿਵਸਥਾ।

(10×4=40)